

30 jaar Stichting EKR

1984-2014 ...een terugblik

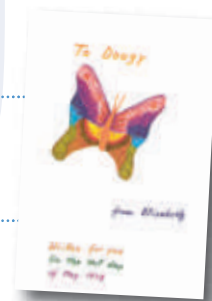
Hoe is het begonnen?

1981

- ▶ In 1981 wordt de groep Friends of Shanti Nilaya Holland (FSNH) opgericht. Een initiatief van bevlogen mensen die zich geïnspireerd voelen door het baanbrekend werk van Elisabeth Kübler-Ross op het gebied van stervensbegeleiding. Zij vertegenwoordigen en ondersteunen Elisabeth in haar activiteiten in Nederland en geven een informatiebrief uit (4x per jaar) om geïnteresseerden op de hoogte te brengen van wat er in Nederland en omliggende landen aan activiteiten zijn gepland in het kader van Shanti Nilaya (*laatste huis van vrede*, de naam van een door Elisabeth in 1977 gesticht centrum in Escondido in Californië). Enkele groepsleden volgen een LDT (Life-Death-Transition) workshop bij Elisabeth als ze in Nederland is.

1982

- ▶ De bekende **Dougy letter** (brief, geschreven en getekend door Elisabeth, gericht aan een jongetje met kanker) is nu ook in het Nederlands vertaald.

1984

- ▶ Woudschoten 21 Maart: Shanti Nilaya Nederland wordt **Stichting dr. Elisabeth Kübler-Ross/Shanti Nilaya**. Compleet met inschrijving in de Kamer van Koophandel. Met Elisabeth als 1e voorzitter. Naast het bestuur zijn er commissies voor diverse werkvelden. Afgevaardigden van deze commissies vormen een spiegel-/adviesgroep tbv het bestuur.
Doel van de Stichting: het verspreiden van het gedachtegoed van Elisabeth Kübler-Ross in Nederland, een verbinding te zijn voor allen die zich aangeraakt weten door de ideeën van Elisabeth, d.m.v. het organiseren van symposia, workshops en lezingen, het geven van informatie en onderhouden van contacten met groeperingen die aanverwante ideeën uitdragen. De Stichting ondersteunt en stimuleert het onderlinge contact en bevordert initiatieven, gericht op concrete hulpverlening bij crisissituaties. 4x Per jaar verschijnt een Nieuwsbrief (vervolg van de nieuwsbrief van de groep FSNH).
- ▶ Rotterdam, St. Laurenskerk: lezing door Elisabeth over *Life, Death & Transition*.
- ▶ 10 november: **1e symposium van de Stichting** in het Elisabeth Gasthuis te Haarlem.
Thema: *Wat doen we in 1985 om onze inspiratie concreet te maken.*

1985

- ▶ **2e Symposium**, eveneens in Haarlem op 23 november, met als voornaamste doel elkaar te ontmoeten. Elk jaar is er een symposium in het westen van het land met een vaste opzet: 's morgens informatief en 's middags workshops. In 1990 wordt voor het eerst een symposium in het oosten (Deventer) gehouden, met in juni 1993 een symposium in Sittard. In 1994 volgt het eerste symposium in het noorden. Er volgen jaren met 4 symposia – in alle windstreken één – per jaar. Thema's voor de symposia: verlies & rouw en stervensbegeleiding. Later komen ook meer algemene levensvragen aan bod: *ontdek je levensmissie, de reis naar innerlijke kracht...*
Na 2004 zijn er ook gesponsorde symposia in samenwerking met o.a. Yarden en Monuta.

1987

- ▶ Diverse Stichtingen ontstaan uit EKR werkgroepen: **Nederlandse Hospice Beweging (NHB)** gaat zelfstandig verder. Een paar jaar later volgen de Stichting Merkawah en de EKR Vlaanderen.

1988

- ▶ 29 april: **opening eerste Hospice in Nieuwkoop** (van de Stichting Hospice Groep Nieuwkoop) door de burgemeester van Nieuwkoop. Het is de tijd van discussies over euthanasie en het ontwikkelen van beleid hierop door de overheid. Elisabeth is duidelijk geen voorstander van euthanasie. Er heerst onrust, men (en Elisabeth) is bang dat de Hospice Beweging Nederland een pro-euthanasie standpunt inneemt. Duidelijk wordt dat NHB in haar Bijna-Thuis-Huizen ruimte biedt aan alle mensen die hulp nodig hebben om hun leven op hun eigen wijze te kunnen uit leven, zonder medisch/technisch ingrijpen (nóch verkortend nóch verlengend). Nu, anno 2014, zijn er meer dan 150 hospices in Nederland (volgens Agora, het ondersteuningspunt voor palliatieve zorg). Er bestaan kindershospices (aantal:10) er is een joods hospice en een initiatief voor een islamitisch hospice. Recent is er een hospice voor 18 tot 35-jarigen gestart.

1992

- ▶ Merkawah zelfstandig. In 1988 wordt de **Stichting Merkawah** in het leven geroepen door een chirurg, een cardioloog, twee psychologen en een coördinator met als eerste doel het verrichten van wetenschappelijk onderzoek naar het verschijnsel 'bijna-doodervaring', kortweg aangeduid met BDE. Dit onderzoek wordt in 10 algemene ziekenhuizen in Nederland gehouden onder gereanimeerde hartpatiënten.

1994

- ▶ De Stichting **EKR bestaat 10 jaar!** Dit wordt gevierd met een jubileumsymposium in Noordwijkerhout. Thema: *Verbinden en Heelmaken*. Ter afsluiting is er 's avonds een groot feest. Elisabeth is uitgenodigd voor deze dag en komt over uit Amerika. Kort na dit bezoek wordt ze door diverse herseninfarcten getroffen en kan ze niet meer actief zijn.
- ▶ EKR Vlaanderen gaat zelfstandig verder (www.kublerrossvlaanderen.be)

1995

- ▶ De **ontmoetingsgroepen** bloeien en groeien in aantal. Er komt een indeling in 7 regio's met vaste groepsbegeleiders en regiocoördinatoren. In deze groepen delen de deelnemers met elkaar ervaringen op hun levensreis. Het is geen therapie- of rouwverwerkingsgroep, maar delen wat je werkelijk raakt en luisteren naar elkaar kan wel helend werken. Onderwerpen liggen in het aandachtsgebied van de Stichting EKR. Anno 2014 bestaan er nog steeds enkele ontmoetingsgroepen, echter niet meer onder de paraplu van de Stichting.

1998

- ▶ Er wordt gewerkt aan het opzetten van **rouwgroepen** met professionele begeleiding. Er komt een trainingsweekend voor de begeleiders. Een rouwgroep is bedoeld voor mensen die met elkaar kunnen en willen praten over hun ervaringen en hun verdriet. Werken aan rouw is het (leren) omgaan met dood en verlies en het de plaats geven die het toekomt. Er komt een lijst met rouwbegeleiders, werkend vanuit het gedachtegoed, naar wie kan worden doorverwezen.
- ▶ De verkoop van het boek *Lessen voor levenden* van Elisabeth heeft in ons land het aantal van 100.000 exemplaren overschreden.

1999

- ▶ **15-jarig bestaan** van de Stichting! Reden voor wederom een feest met als thema *Verwerken in Verwondering*; er is ruimte voor ontmoeting, delen, beleven en muziek.
- ▶ Er komt een EKR-informatieboekje, een nieuwe beleidsvisie wordt ontwikkeld.

2000

- ▶ De EKR website gaat in januari de lucht in, contact via de mail is mogelijk.
- ▶ Er wordt gezocht naar een **vast onderkomen** voor de Stichting; dat wordt gevonden in een 100 jaar oud pandje, midden in het oude Zutphen. In november kan de Stichting er in. De organisatie van de diverse activiteiten wordt hiermee gecentraliseerd.

2001

- ▶ **Officiële opening EKR-Huis** aan de Halterstraat in Zutphen. Op zaterdag 21 april is er een open dag, de eigen plek wordt officieel geopend met een ritueel, ook de burgemeester van Zutphen is hierbij aanwezig. Een centrum voor het secretariaat, informatieverstrekking, plek voor bijeenkomsten en vergaderingen, ontmoeting en workshops. De bibliotheek en het archief, in het Hospice in Nieuwkoop, worden overgebracht naar het nieuwe pand.

2002

- ▶ Presentatie naar buiten toe krijgt meer aandacht, d.m.v. een nieuw logo en een folder. De **Nieuwsbrief wordt een Magazine**. Hiermee verandert ook de inhoud enigszins. Inhoud Nieuwsbrief: bestuursnieuws / landelijk nieuws, berichten uit de regio's / persoonlijke bijdragen van lezers / boekbesprekingen en nieuws uit de Amerikaanse nieuwsbrief. Ook zijn er tijdelijk diverse katerns van andere groeperingen zoals de Nederlandse Hospice Beweging, *Terugkeer* van Merkawah en de EKR Vlaanderen. Met het Magazine verschijnen er advertenties in het blad; er komt minder Stichtingsnieuws in het Magazine. Wat blijft zijn de boekbesprekingen (ook te vinden op de site).
- ▶ Het bestuur stelt een commissie 'Euthanasie' in met de opdracht onderzoek te doen naar het standpunt hierover tot nu toe en te bekijken in hoeverre dit standpunt aangepast dient te worden gezien de huidige maatschappelijke denkwijze van de samenleving.

2004

- ▶ Verdere **professionalisering** vindt plaats; er komt een betaalde, parttime kracht, eerst via een uitzendbureau, vanaf 2006 in vaste dienst van de Stichting. Belangrijkste taken: coördineren werkzaamheden en aansturen vrijwilligers. Beantwoording mails en contact onderhouden met het bestuur en werkvelden. Kortom... een spin in het web. Het bestuur besluit de spiegel-/adviesraad op te heffen.
- ▶ **20 Jaar Stichting EKR Nederland**. Weer een jubileumsymposium met als gast Ken Ross, de zoon van Elisabeth. De ontwikkelde videopresentatie *Leven met verlies* gaat op 8 mei in première. Dan sterft Elisabeth in augustus, een bestuurslid van de Stichting gaat voor de begrafenis naar Amerika. In Nederland is er een herdenkingsdienst in Utrecht.

2005

- ▶ Er wordt gestart met een EKR **scholingsprogramma**: de basis cursus wordt ontwikkeld naast de reeds bestaande cursussen *Cocounselen* en *Werken met tekeningen*.
- ▶ In het EKR-Huis worden de boeken in de bibliotheek gerubriceerd op thema / er komt een boekenwinkel met diverse door Elisabeth geschreven boeken en er zijn wisselende exposities.

2006

- ▶ **Het boekje Vlinders**, de mooiste citaten van Elisabeth Kübler-Ross wordt in eigen beheer uitgegeven. Later volgen de EKR-gelegenheidskaarten, met fraaie illustraties en soms korte citaten. Deze producten worden succesvol verkocht op boekentafels van de Stichting, waarmee ze staat op landelijke symposia (eigen of van andere organisaties).
- ▶ Eerste gesponsorde symposium met Yarden.

2007

- ▶ **Vrijwilligers** van het EKR-Huis kunnen tegen gereduceerd tarief de basis cursus volgen. Voornaamste taken van de vrijwilliger zijn: behandelen van vragen via telefoon en post of van bezoekers, boodschappen en onderhoud gebouw. Eigenschappen als actief kunnen luisteren, verbinding voelen met de Stichting EKR, zijn erg belangrijk. Een 2e parttimer komt in vaste dienst voor financieel-administratieve werkzaamheden. De ledenadministratie komt in eigen beheer. Het EKR-Huis krijgt steeds meer een centrale functie in uitvoering en planning. Er komt een bulletin voor alle vrijwilligers om iedereen te informeren over hetgeen er gebeurt binnen de Stichting.

2008

- ▶ Er worden overal in het land **lezingen** gegeven over het gedachtegoed van Elisabeth door een getrainde groep lezinggevers.

2009

- ▶ **25 Jaar EKR**. Een lustrumjaar met een groot landelijk symposium (Thema: *Leven, sterven, transformeren en de vergeten vrouwelijke kant van God*) op 14 november in het midden van het land met diverse sprekers. Het logo wordt vernieuwd en feestelijk onthuld in het EKR-Huis; het hele jaar door zijn er gevarieerde activiteiten ter ere van dit lustrum.

2010

- ▶ Het bestuur van de Stichting EKR neemt de beslissing het **EKR-verwijsbestand** op te heffen per 1 januari 2011. Ingeval van hulpvragen zal verwezen worden naar het LSR Dienstencentrum (Landelijk Steunpunt Rouw). De EKR beschikt niet over de mogelijkheden en middelen om de kwaliteit van het verwijsbestand reëel te beoordelen en te waarborgen.

2011

- ▶ **Landelijke dag vrijwilligers** op 2 april. Een belangrijke dag, die geheel in het teken staat van de toekomst en de koers van de EKR. De financiële basis van de Stichting begint te smal te worden, het aantal abonnees en donateurs wordt kleiner. De belangstelling voor diverse activiteiten loopt terug, behalve voor de basiscursus. Het aantal vrijwilligers blijft afnemen en er is weinig instroom van jongeren. De opkomst op deze dag is teleurstellend. Allemaal verontrustende signalen voor het voortbestaan van onze, op vrijwilligers gebaseerde, Stichting.
- ▶ Het financiële beeld over 2011 is evenals in 2010 negatief. Gesprekken over samenwerking met het LSR in Amersfoort zijn gestart. In september wordt de beslissing genomen het EKR-Huis in Zutphen te sluiten en te verhuizen naar Amersfoort waar in een bestaande locatie van het LSR een kantoorruimte gehuurd kan worden op aantrekkelijke voorwaarden. Voor de vaste medewerkers wordt bij het UWV ontslag aangevraagd en verkregen.

2012

▶ Van Zutphen naar Amersfoort.

In januari is er een open dag voor iedereen die afscheid wil nemen van het EKR-Huis. Er wordt gestart met het ontruimen van het pand. De EKR verhuist op 1 mei.

- ▶ Het bestuur concludeert na alle gesprekken met het LSR dat er geen sprake kan zijn van een nauwe samenwerking, de stichtingen verschillen te veel.

Na gedwongen vertrek van het LSR uit het pand wordt met de Mrg. Blom Stichting (verhuurder) overeengekomen dat de EKR hoofdhuurder wordt. Er komt een **doorstart**. Het nieuwe onderkomen krijgt de naam Het Vlinderhuys. Met als eerste activiteit een Open Dag tijdens het Zomerweekend in augustus - met workshops en lezingen - waar veel belangstelling voor is. De basiscursus wordt vernieuwd, evenals de website en het EKR Magazine wordt het **tijdschrift Wending**. De Stichting gaat verder met nieuwe docenten. De werkgroep Lezing en Scholing wordt opgeheven en er wordt afscheid genomen van oud-recensenten, docenten en lezinggevers.

▶ 2013

Nieuwe activiteiten worden ontwikkeld. Huurders met een uiteenlopend aanbod in workshops en cursussen ontdekken het mooie Vlinderhuys. Het aantal vrijwilligers groeit.

- ▶ Toch blijft de **financiële situatie** van de Stichting zorgelijk.

2014

- ▶ Het bestuur neemt de moeilijke beslissing niet door te gaan met haar inspanningen om de EKR te laten voortbestaan in de huidige vorm. Alle activiteiten van de Stichting worden afgebouwd.
- ▶ Sinds 1984 is het gedachtegoed van Elisabeth Kübler-Ross wijd verspreid in ons land, door al het werk dat is verzet binnen onze Stichting en de organisaties die eruit voortgekomen zijn. Een flinke oogst om trots op te zijn en die de naam van Elisabeth eer aandoet. Werk dat veel 'aarden' heeft gevraagd: hoe geef je vorm aan dingen, hoe zet je het gedachtegoed neer in de maatschappij. Al met al kunnen we terugkijken op een waardevolle en vruchtbare periode van 30 jaar Stichting EKR Nederland.

Deze terugblik is zeker niet volledig. We hebben bewust geen namen genoemd van alle bestuursleden en vrijwilligers. Hier is voor gekozen om te voorkomen dat er mensen worden vergeten en niet genoemd worden. Het zijn velen geweest, die met grote inzet de Stichting EKR inhoud hebben gegeven en het baanbrekende gedachtegoed van Elisabeth op diverse manieren hebben verspreid in ons land.

Van de redactie